

28.02.2006 14:50:00

“ 2004/5 SAYILI TEKNİK MÜŞAVİRLİK FİRMALARININ YURT DIŞINDAKİ FAALİYETLERİNE SAĞLANACAK DEVLET YARDIMLARI HAKKINDAKİ TEBLİĞ’İN UYGULAMA USUL VE ESASLARI TASLAĞI

BİRİNCİ BÖLÜM

YASAL DAYANAK, KAPSAM, TANIMLAR

Yasal Dayanak:

Bu Uygulama Usul ve Esasları (UUE), “İhracata Yönelik Devlet Yardımları”na ilişkin 27/12/1994 tarihli ve 94/6401 sayılı Bakanlar Kurulu Kararına dayanılarak hazırlanan Para-Kredi ve Koordinasyon Kurulu’nun 21/05/2004 tarihli ve 2004/8 sayılı Kararı çerçevesinde 9/6/2004 tarihli ve 25487 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 2004/5 sayılı “Teknik Müşavirlik Firmalarının Yurt Dışındaki Faaliyetlerine Sağlanacak Devlet Yardımları Hakkında Tebliğ”e istinaden hazırlanmıştır.

Amaç :

Bu UUE’nin amacı, 9/6/2004 tarihli ve 25487 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 2004/5 sayılı “Teknik Müşavirlik Firmalarının Yurt Dışındaki Faaliyetlerine Sağlanacak Devlet Yardımları Hakkındaki Tebliğ”in uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam:

Bu UUE, 9/6/2004 tarihli ve 25487 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 2004/5 sayılı “Teknik Müşavirlik Firmalarının Yurt Dışındaki Faaliyetlerine Sağlanacak Devlet Yardımları Hakkındaki Tebliğ”de yer alan:

- Yurt Dışı Ofis Desteği,
- Pazar Araştırması Desteği,
- Fuar, Konferans ve Benzeri Tanıtım Faaliyetlerine Katılım Desteği,
- Fizibilite Etüdü Hazırlanması Desteği,
- Sözleşme Desteği’nden

Teknik Müşavirlik Firmaları, Müteahhitlik Firmaları, Firma Grupları, Sektörel Özel Sektör Kuruluşları, Fuar Organizatörleri ile Seminer, Konferans Organizatörlerinin hangi usul ve esaslarla yararlanacaklarına ilişkin hususları kapsamaktadır.

Tanımlar:

Bu UUE’de adıgeçen;

- a) Müsteşarlık:** Dış Ticaret Müsteşarlığını,
b) Tebliğ: 9.6.2004 tarih ve 25487 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 2004/5 sayılı “Teknik Müşavirlik Firmalarının Yurt Dışındaki Faaliyetlerine Sağlanacak Devlet Yardımları Hakkındaki Tebliğ”i
c) Teknik Müşavirlik Firması (TMF): Bir yatırım veya müteahhitlik projesinin kullanılabilir veya işletilir hale gelinceye kadar geçen süre içerisinde aşağıda belirtilen,

- Proje Yönetimi ve Mukavele Takibi,
- Fizibilite, mastır planlama ve etki değerlendirme hizmetleri,
- Ön araştırma ve programlama hizmetleri,
- Araştırma ve planlama hizmetleri, danışmanlık,
- Mimarlık ve mühendislik tasarım hizmetleri, bunlar için gerekli etütler,
- Kredi raporu hazırlanması,
- Teknoloji, malzeme ve teçhizat seçimi ve standartlarının belirlenmesi,
- Keşif ve şartname hazırlanması,
- İhale ve değerlendirme hizmetleri,
- İnşaat yönetimi,
- Mesleki, teknik, mali ve inşaat kontrolörlüğü ve denetimi,
- Kurumsal yapılanma ve özelleştirme faaliyetlerine yönelik danışmanlık,
- Hakemlik, arabuluculuk hizmetleri,
- Müteahhitlik hizmetleri kapsamında ihtilafların çözümüne yönelik mali ve hukuki mukavele mühendisliği danışmanlığı,

ve benzeri faaliyetleri yürütmek suretiyle Müşavir Mühendislik ve/veya Müşavir Mimarlık hizmeti veren, Uluslararası Müşavirler Birlikleri Federasyonu (FIDIC) kuralları çerçevesinde faaliyet gösterdiğini belgeleyen ve Türkiye’de ticari faaliyette bulunan firmaları,

d) Firma Grubu : Müsteşarlıkça belirlenen ilkeler doğrultusunda, birbirinden bağımsız Teknik Müşavirlik Firmalarının bir araya gelerek oluşturacakları ortak girişim / konsorsiyum gibi ortaklıkları,

e) Müteahhitlik Firması: Alt ve üstyapı inşaatı, tesisat, montaj, işletme, bakım, onarım ve benzeri faaliyetleri yürüten, Türkiye’de ticari faaliyette bulunan firmaları,

f) Sektörel Özel Sektör Kuruluşu : Uluslararası Müşavirler Birlikleri Federasyonu’na (FIDIC) üye özel sektör kuruluşlarını,

g) Yurt Dışı Müteahhitlik ve Müşavirlik Hizmetleri Teknik Komitesi: Müsteşarlık tarafından belirlenen ilgili kamu ve özel sektör kuruluşlarının temsilcilerinin oluşturduğu Teknik Komiteyi,

h) Fuar Organizatörü: Müsteşarlık tarafından yurt dışındaki sektörel nitelikli uluslararası fuarlara Türkiye adına Milli Katılım Organizasyonunu gerçekleştirme yetkisi verilen firma ve kuruluşları,

1) Sektörel Nitelikli Uluslararası Fuar : Türk inşaat ve inşaat teknolojisi ürünlerinin yurt dışında tanıtılması, yeni iş imkanlarının sağlanması amacıyla yurt dışında inşaat ve inşaat teknolojisi konusunda düzenlenen fuarları,

i) Seminer, Konferans Organizatörü: Yurt dışında inşaat ve inşaat teknolojisi konusunda düzenlenen seminer, konferans, vb. etkinliklere Türkiye adına Milli Katılım Organizasyonunu gerçekleştirmek üzere Müsteşarlık tarafından yetkilendirilen firma ve kuruluşlar ile münhasıran müteahhitlik ve teknik müşavirlik sektörünün tanıtılması amacıyla yurtiçinde ve yurtdışında seminer, konferans, vb. etkinlikler düzenleme konusunda Müsteşarlıkça yetkilendirilen firma ve kuruluşları,

j) Sektörel Nitelikli Uluslararası Seminer, Konferans, vb. Faaliyetler: Yurt dışında inşaat ve inşaat teknolojisi konusunda düzenlenen seminer, konferans, vb. etkinlikler ile münhasıran müteahhitlik ve teknik müşavirlik sektörünün tanıtılması amacıyla Seminer, Konferans Organizatörü tarafından yurtiçinde ve yurtdışında düzenlenen seminer, konferans, vb. etkinlikleri,

k) Milli Katılım : Yurt dışında düzenlenen Sektörel Nitelikli Uluslararası Fuarlar ile yurtiçinde ve yurtdışında düzenlenen Sektörel Nitelikli Uluslararası Seminer, Konferans, vb. etkinliklere Türk müteahhitlik ve teknik müşavirlik firmalarının, Müsteşarlık tarafından görevlendirilen organizatörce gerçekleştirilen toplu katılımlarını,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

UYGULAMA YÖNTEM VE İLKELERİ

İdari ve Mali Yönetim: Tebliğ'in aşağıda başlıklar halinde sayılan idari ve mali yönetimi Müsteşarlık Anlaşmalar Genel Müdürlüğü'nce yerine getirilir.

-Tebliğ'de belirtilen temel amaçlara ulaşılmasının sağlanması,

-Tebliğ ve UUE'na ilişkin tüm idari ve mali yönetim ve denetimin gerçekleştirilmesi,

-Stratejik hedeflerin belirlenmesi sürecinin yürütülmesi,

-Programların belirlenmesi sürecinin yürütülmesi,

-Program Yönetim Ofislerinin ve Program Yöneticilerinin belirlenmesi sürecinin yürütülmesi,

-Program tahmini bütçelerinin belirlenmesi sürecinin yürütülmesi,

-Yurt Dışı Ofis Desteğinin uygulanacağı ülkelerin belirlenmesi sürecinin yürütülmesi,

-UUE'na bağlı mevzuatın oluşturulması ve değiştirilmesi sürecinin yürütülmesi,

-Programlar ve Program Yönetim Ofislerinin faaliyetleri arasında koordinasyonun sağlanması,

-Stratejik hedeflerin, Programların belirlenmesi ve diğer temel idari ve mali kararların alınması süreçlerinde ilgili tüm tarafların katılım ve katkısının sağlanması,

-Teknik Komite ve Program Yönetim Ofislerinin sekretarya hizmetlerinin yürütülmesi

Anlaşmalar Genel Müdürü, Tebliğ ve UUE'ye ilişkin her türlü nihai idari ve mali onay yetkisine sahiptir.

Anlaşmalar Genel Müdürü, Teknik Komiteye de başkanlık eder.

Katılımcılığın Sağlanması İlkesi:

Tebliğe ilişkin temel idari ve mali kararların alınması sürecinde Müsteşarlık bünyesindeki ve dışındaki tüm tarafların ve program katılımcılarının görüşlerinin alınması, katılım ve katkılarının sağlanması esastır.

Bu çerçevede, idari ve mali yönetim ve denetim süreçlerinde başvuru, işlem veya faaliyetlerin genel olarak ülke dışı siyasetine ve ekonomi politikalarına, stratejik hedeflere ve programlara, bütçe ve mevzuata, Tebliğ ve UUE'de yer alan temel kriterlere uygunluğu ve benzeri hususlarda Müsteşarlık ilgili birimleri ile Teknik Komite üyelerinin ve gerektiğinde diğer kamu veya özel kurum, kuruluş, firma ve şahısların görüşleri alınır.

Müsteşarlık, sözkonusu görüş alma sürecinin mümkün olduğu ölçüde hızlı ve kapsamlı bir şekilde yürütülmesi için gerekli önlemleri alır.

Yurt Dışı Teknik Müteahhitlik ve Müşavirlik Hizmetleri Teknik Komitesi (Teknik Komite):

Teknik Komite, Anlaşmalar Genel Müdürü'nün başkanlığında toplanır. Dış Ticaret Müsteşarlığı, Dışişleri Bakanlığı, Türk İşbirliği Kalkınma İdaresi Başkanlığı, Türkiye İhracat Kredi Bankası AŞ, Türk Müşavir Mühendisler ve Mimarlar Birliği, Türkiye Müteahhitler Birliği ve Türkiye İnşaat Sanayicileri İşveren Sendikası Teknik Komitenin daimi üyeleridir.

Komite daimi üyeleri; temsil ettikleri kurum adına görüş bildirme yetkisini haiz, toplantılara katılımda süreklilik sağlayabilecek kişiler arasından iki yıl için kurumları tarafından belirlenerek yazılı olarak Müsteşarlığa bildirilir. Bir kurumu temsil eden üyenin ilgili kurum tarafından değiştirilmesi halinde Müsteşarlığa bilgi verilir. Yeni üye kalan süreyi tamamlayana kadar görev yapar. Üyelerin bütün toplantılarda hazır bulunmaları esastır. Toplantıya katılamayacak derecede önemli mazeretin bulunması halinde, bu durum toplantı tarihinden önce Müsteşarlığa bildirilir.

Gerekli görülen hallerde diğer kamu ve özel sektör kuruluşları temsilcileri ve firma yetkilileri de görüşleri alınmak üzere Teknik Komite Toplantılarına davet edilebilir.

Teknik Komite, ayda en az 1 defa olmak üzere, periyodik olarak toplanır.

Tebliğ'in temel hedef ve amaçlarına ulaşılabilmesi için Teknik Komite aşağıda belirtilen hususlarda kendisine sunulan görüş ve önerilere ilişkin olarak üyelerinin mutabakatının sağlanması suretiyle karar alır.

- Stratejik hedeflerin belirlenmesi,
- Programların belirlenmesi,
- Program Yöneticilerinin ve Program Yönetim Ofislerinin belirlenmesi,
- Program tahmini bütçelerinin belirlenmesi,
- Yurt Dışı Ofis Desteğinin uygulanacağı ülkelerin belirlenmesi,
- UUE'na bağlı mevzuatın oluşturulması, değiştirilmesi,
- Program Yönetim Ofislerinin çalışma usul ve esasların belirlenmesi,
- Teknik Komite'nin çalışma usul ve esaslarına ilişkin olarak Tebliğ ve bu UUE'nda yer almayan hususların belirlenmesi,

Teknik Komite ayrıca, Tebliğ'in Müsteşarlık tarafından yürütülen idari ve mali yönetim ve denetim süreçlerine danışma organı sıfatıyla katkıda bulunur.

Teknik Komite bu çerçevede Müsteşarlığın talebi üzerine;

-Destek başvurularının ve destekten yararlananın faaliyetlerinin Programlara ve temel kriterlere uygunluğu çerçevesinde kabulü, askıya alınması, iptali,

-Programlara ve temel kriterlere uygun başvurular arasındaki önceliklerin belirlenmesi,

-Pazar Araştırması Desteği kapsamında Pazar Araştırması Sonuç Raporu, Fizibilite Etüdü Hazırlanması Desteği kapsamında firma ve proje seçimi ile Sözleşme Desteği kapsamında ihaleye ilişkin,

ve benzeri konularda teknik görüş oluşturur.

Müsteşarlık, Teknik Komite üyeleri, Program Yöneticileri ve diğer tüm kaynaklardan kendisine ulaşan görüş ve öneriler doğrultusunda Teknik Komite toplantılarının gündemini belirleyerek en az üç (3) iş günü öncesinde üyeleri bilgilendirir.

Müsteşarlık gerekli gördüğü hallerde ve acil durumlarda, Teknik Komite üyelerinin görüşlerini toplantılar dışında yazılı olarak da alabilir.

Teknik Komite'nin sekretarya hizmetleri Müsteşarlık tarafından yerine getirilir.

Toplantılar sırasında alınan kararlar ve üyelerin görüşleri karar defterine yazılır.

Her mali yıl sonunda Dış Ticaret Müsteşarının başkanlığında, Teknik Komite üyesi kurumların temsilcileri ile Maliye Bakanlığı, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı ve Hazine Müsteşarlığı temsilcilerinin katılımıyla Değerlendirme Toplantısı gerçekleştirilir. Söz konusu toplantıda programlar çerçevesinde gerçekleştirilen faaliyetler, performanslar ile bütçe gerçekleştirmeleri ve ihtiyaçları gözden geçirilir.

Stratejik Hedef ve Programlar:

Tebliğ ve UUE'deki tüm faaliyetler kamu ve özel sektör kurum ve kuruluşları, firmalar ve diğer tüm ilgili tarafların görüş ve önerileri alınmak suretiyle belirlenen stratejik hedefler çerçevesinde yürütülür.

Tebliğ'in uygulanmasının stratejik hedeflere uygun olması, Türk mal ve hizmet ihracatına miktar ve değer bazında katkısının azamide tutulması ve bu çerçevede kamu kaynaklarının etkin ve yerinde kullanılması amaçlarına yönelik olarak, kamu ve özel sektör kurum ve kuruluşları ile firma ve diğer tüm ilgili

tarafların görüş, öneri ve hedeflerini de dikkate almak suretiyle kısa, orta ve uzun vadeli olarak ülke, bölge, sektör, alt-sektör, konu ve gerektiğinde yatırım projesi bazında Programlar ve bu Programların hayata geçirilmesini sağlamak üzere maliyet ve termin unsurlarını içeren eylem planları ihdas edilir.

Bu çerçevede Müsteşarlık, kendisi tarafından hazırlanan veya Teknik Komite üyeleri başta olmak üzere diğer tüm kaynaklardan kendisine ulaşan Program önerilerini ve tahmini Program bütçelerini, Teknik Komite'ye iletir. Müsteşarlık, Teknik Komite'nin uygun görüş verdiği Program Taslaklarını Dış Ticaret Müsteşarı'nın onayına sunar. Dış Ticaret Müsteşarı tarafından onaylanan Programlara ilişkin temel bilgiler kamuoyuna duyurulur.

Müsteşarlık, Dış Ticaret Müsteşarı tarafından onaylanarak ihdas edilmiş Programları, Tebliğ'in uygulanması ve uygulamanın denetlenmesi aşamalarında temel alır. Müsteşarlık bu çerçevede, destek başvurularını ancak, başvuru sürecinde tanımlanan faaliyetlerin ilgili Programların kapsamı içerisinde olması durumunda değerlendirilmeye alır. Destek sürecinin her hangi bir aşamasında, destekten yararlananın faaliyetlerinin Programların kapsamının dışına çıktığının tespiti halinde destek askıya alınır veya iptal edilir.

Müsteşarlık, stratejik hedeflerin ve Programların diğer kamu ve özel sektör kuruluşlarının stratejik hedef, program ve faaliyetleri ile uyumlu olması için gerekli önlemleri alır.

Programların taşınması gereken temel özellikler aşağıda belirtilmiştir:

- Stratejik hedeflere uygun olması,
- Türkiye orijinli mal ve hizmet ihracatını arttırıcı nitelik taşıması,
- Programın kapsamı dahilinde ekonomik, siyasi, sosyal, kültürel, tarihi, ticari, teknik ve diğer belirleyici unsurların tanımlanmış ve Program ile ilişkisinin net bir şekilde açıklanmış olması,
- Mevcut durum ve hedefler ile bu hedeflere ulaşmak için destek kapsamında olan veya olmayan araçların kullanılması arasında mantıklı bir ilişki kurulmuş olması,
- Hedeflere ulaşılmasına engel olabilecek riskler ile yardımcı olabilecek avantajların tanımlanmış olması,
- Tebliğ kapsamındaki desteklerin hangilerinin kullanılacağını net bir şekilde belirlenmiş ve bunlar arasındaki ilişkilerin tanımlanmış olması,
- Kullanılması öngörülen destek kapsamında olan veya olmayan araçların zaman ve maliyet unsurlarının tanımlanmış olması,

- Programın performans kriterlerinin belirlenmiş olması ve uygulanan bölümlerine ilişkin performans değerlendirilmesi yapılması.

Müşteşarlık, Programların, performans kriterleri, performans değerlendirmeleri ile bunlara bağlı raporlamaların ortak bir formatta hazırlanması için gerekli önlemleri alır.

Program Yönetim Ofisleri (PYO)-Program Yöneticileri:

Tebliğ'in uygulanması ve uygulamanın denetlenmesi süreçlerinin ihdas edilecek Programlara uygunluğunun sağlanması sürecine katkıda bulunması amacıyla, bir Program Yöneticisinin başkanlığında gerektiğinde ilgili kamu ve özel sektör temsilcileri ve firma temsilcilerinin de katılım ve katkısı ile Program Yönetim Ofisleri (PYO) oluşturulur.

Müşteşarlık, kendisi tarafından belirlenen veya Teknik Komite üyeleri başta olmak üzere diğer tüm kaynaklarca önerilen Program Yöneticisi adaylarını, Teknik Komite'ye iletir. Müşteşarlık, Teknik Komite'nin uygun görüş verdiği Program Yöneticisi aday veya adaylarını, Dış Ticaret Müsteşarı'nın onayına sunar. Dış Ticaret Müsteşarı tarafından uygun görülerek görevlendirilen Program Yöneticisi, görev alanı ile sınırlı olmak kaydıyla "Program Yöneticisi" unvanını çalışmalarını sırasında kullanabilir.

PYO'ların yapısı, görev ve yetkileri, çalışma usul, esas ve süreleri Müşteşarlığın teklifi üzerine Teknik Komite'nin uygun görüşü ile belirlenir.

PYO'lar yürüttükleri programlara ilişkin performans değerlendirmesine dayalı icra raporlarını, 3 aylık dönemlerde ve yıllık bazda sunarlar. Müşteşarlık, bu periyodik raporlar dışında gerekli gördüğü hallerde ara icra raporları talep edebilir. Söz konusu icra raporları çerçevesinde Programlarda değişikliğe gidilebilir.

Müşteşarlık, icra raporlarının ortak bir formatta hazırlanması için gerekli önlemleri alır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

DESTEKTEN YARARLANMA TEMEL KRİTERLERİ

Destekten Yararlanmak İsteyenlere Yönelik Temel Kriterler:

Başvuruda bulunanların Tebliğ'de sayılan desteklerden yararlanabilmesi için aşağıda sayılan temel kriterleri taşımaları gerekmektedir.

Teknik Müşavirlik Firmaları:

- Tebliğ'de belirtilen şekliyle Teknik Müşavirlik faaliyeti yürütüyor olması,
- Başvuru tarihi itibari ile ilgili mevzuat çerçevesinde Türkiye'de en az 1 (bir) senedir ticari faaliyette bulunuyor olması,
- Başvuranın kendi amaçları, metodolojisi, mesleki deneyimleri ile gerekli görülen her husustaki yaklaşımının, verilebilecek desteğin amaca uygunluğu ve başvurunun onaylanmış Programların kapsamında olup olmadığı yönünde değerlendirmelerde kullanılabilecek şekil ve içerikte belgelendirilmek suretiyle sunulmuş olması,
- Başvuru belgesini firma adına imzalayan firma temsilcisinin temsil yetkisini haiz olduğuna dair Yetki Belgesinin sunulmuş olması,
- Firma faaliyetlerinin FIDIC kuralları çerçevesinde yürütüldüğünü gösteren bilgi ve belgelerin sunulmuş olması,

Müşteşarlık, Teknik Müşavirlik firmalarının FIDIC kuralları çerçevesinde faaliyet gösterdiklerine ilişkin bir ulusal akreditasyon sistemi oluşturuluncaya kadar teknik müşavirlik firmasının FIDIC kuralları çerçevesinde faaliyet gösterdiğine ilişkin olarak sunulan belgeleri değerlendirme aşamasında, ilgili uluslararası ve ulusal kamu ve özel sektör kurum ve kuruluşlarının da görüşlerini alabilir. Müşteşarlık, yapacağı nihai değerlendirme öncesinde gerektiğinde Teknik Komite'nin görüşüne de başvurabilir.

-Müşteşarlık tarafından talep edilebilecek diğer bilgi ve belgelerin belirtilen süreler içerisinde sunulmuş olması.

Firma Grubu:

- Firma Grubunu oluşturan her bir firmanın Teknik Müşavirlik firmalarına ilişkin olarak yukarıda sayılan temel kriterleri taşıması,
- Firma Grubunu oluşturan her bir firmanın Firma Grubu olarak faaliyet gösterme amacı ile kendi amaçları, metodolojisi, mesleki deneyimleri ile gerekli görülen her husustaki yaklaşımının, verilebilecek desteğin amaca uygunluğu ve başvurunun onaylanmış Programların kapsamında olup olmadığı yönünde değerlendirmelerde kullanılabilecek şekil ve içerikte belgelendirilmek suretiyle sunulmuş olması,
- Firma Grubunu oluşturan her bir firmanın onayının bulunduğu, Firma Grubu olarak birlikte faaliyet gösterecekleri hususunu da içeren, **Firma Grubu Ortak Faaliyet Taahhünamesinin** sunulmuş olması,

Müsteşarlık gerekli gördüğü hallerde, Teknik Müşavirlik firmalarının Firma Grubuna en az katılım oranını belirleme yetkisine sahiptir. Bu çerçevede, Firma Grubu Ortak Faaliyet Taahhütnamesinde en az katılım oranı hususuna da yer verilebilecektir.

- Başvuru belgesini Firma Grubu adına ve firma grubunu oluşturan her bir firma adına imzalayanların Firma Grubu ve firmaları temsil yetkisini haiz olduğuna dair Yetki Belgesinin/Belgelerinin sunulmuş olması,

- Müsteşarlık tarafından talep edilebilecek diğer bilgi ve belgelerin belirtilen süreler içerisinde sunulmuş olması.

Yurt Dışında Kurulan veya Kuruluşuna İştirak Edilen Tüzel Kişilikler/Ortaklıklar

UUE'de yer alan temel kriterleri haiz teknik müşavirlik firması veya Firma Grubunun üyelerinin desteğe konu olacak faaliyetlerini doğrudan Türkiye'de yerleşik tüzel kişilikleri üzerinden yapması zorunlu değildir. Söz konusu firmaların yurt dışında oluşturacakları veya oluşumuna katılacakları tüzel kişilikler ile yabancı firmalar ile kurulan konsorsiyum, ortak girişim ve benzeri ortaklıklar üzerinden yürütecekleri faaliyetler de destek kapsamına alınabilecektir.

Ancak burada temel alınacak unsur, destek miktarının faaliyetin veya harcamanın Türkiye'de kurulan ve UUE'de yer alan temel kriterleri haiz firmaya düşen oranı üzerinden hesaplanmasıdır.

Bu çerçevede yapılacak başvurularda, teknik müşavirlik firması veya Firma Grubunun UUE'de yer alan temel kriterleri taşımalarının dışında, yurt dışında ortağı oldukları firma veya iştirak ettikleri konsorsiyum, ortak girişim ve benzeri ortaklıkların kuruluşu (ana sözleşme/sicil kaydı), ortaklık payları ve yurt dışındaki faaliyetlerine ilişkin belgeleri de ibraz etmeleri gerekir.

Müteahhitlik Firması :

Alt ve üstyapı inşaatı, tesisat, montaj, işletme, bakım, onarım veya benzeri faaliyetleri yürütmesi,

İlgili mevzuat çerçevesinde Türkiye'de ticari faaliyette bulunması,

Başvuru belgesini firma adına imzalayan firma temsilcisinin temsil yetkisini haiz olduğuna dair Yetki Belgesinin sunulmuş olması,

Talep edilebilecek diğer bilgi ve belgelerin öngörülen süreler içerisinde sunulmuş olması,

Sektörel Özel Sektör Kuruluşu:

Uluslararası Müşavirler Birlikleri Federasyonu'na (FIDIC) üye olduğunu belgelendirmesi,

İlgili mevzuat çerçevesinde en az 5 (beş) senedir faaliyet gösteriyor olması,

Başvurusunda amaçları, metodolojisi, mesleki deneyimleri ile gerekli görülen her husustaki yaklaşımının, verilebilecek desteğin amacına ulaşması ve başvurunun onaylanmış Programların kapsamında olup olmadığı yönünde değerlendirmelerde kullanılabilirlik şekli ve içerikte belgelendirilmek suretiyle sunulmuş olması

Başvuru belgesini Sektörel Özel Sektör Kuruluşu adına imzalayan kuruluş temsilcilerinin temsil yetkisini haiz olduğuna dair Yetki Belgesinin sunulmuş olması,

Talep edilebilecek diğer bilgi ve belgelerin öngörülen süreler içerisinde sunulmuş olması,

Fuar Organizatörü:

22 Şubat 2005 tarih ve 25735 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Yurt Dışında Fuar Düzenlenmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin İhracat 2005/5 sayılı Tebliğ" hükümleri ile tanımlandığı ve yetkilendirildiği şekliyle fuar organizatörü firma ve kuruluşlar ile Müsteşarlık tarafından Seminer, Konferans Organizatörü olarak belirlenen kurum ve kuruluşlar.

Seminer, Konferans Organizatörü :

Türk Müşavir Mühendisler ve Mimarlar Birliği, Türkiye Müteahhitler Birliği, Türkiye İnşaat Sanayicileri İşveren Sendikası ile Müsteşarlık tarafından belirlenecek, teknik müşavirlik ve yurt dışı müteahhitlik hizmetleri, dış ekonomik ve ticari ilişkiler alanında faaliyet gösteren diğer kurum ve kuruluşlar.

Diğer Temel Kriter ve İlkeler

Programlara Uygunluk Kriteri :

Müsteşarlık, Tebliğ'de yer alan destekleri, Türk mal ve hizmet ihracatının miktar ve değer olarak artırılması amacına yönelik olarak ilgili tüm tarafların görüş ve önerilerini de dikkate almak suretiyle oluşturulan Programlar dahilinde yürütür. Bu itibarla, Tebliğ'de yer alan tüm devlet yardımlarından yararlanacakların başvurularının, ihdas edilmiş olan Programlara uygun olması gerekir. Programlar kapsamında olmayan devlet yardımı talepleri reddedilir.

Ülke Kriteri :

Müsteşarlık, oluşturulan Programlar çerçevesinde Tebliğ'de yer alan desteklerin hangi ülkelerle sınırlı olarak uygulanabileceğini belirlemeye yetkilidir. Müsteşarlık tarafından ilan edilen hedef pazar ülkelerde yer almayan açılmış ve/veya açılacak ofisler destekten yararlandırılmaz.

Müsteşarlık Teknik Komite'nin uygun görüşü ile destek kapsamına alınan ülkeleri, bu kararın gerekçeleri ve bu ülkeler hakkındaki temel verilerle birlikte ilan eder.

Hedef pazar ülke listesi dönemsel olarak gözden geçirilerek, listede ekleme ve çıkarma yapılabilir. Ancak, daha önce listede bulunan bir ülkeye yönelik olarak Yurt Dışı Ofis Desteği onayı verilmiş olmakla birlikte, daha sonra bu ülkenin liste dışına çıkarılmış olması durumunda, onay verilmiş olan destek programı, ofis açılan ülkenin liste dışına çıkarılmış olması gerekçesi ile iptal edilemez.

Müsteşarlık, Program dahilinde olmayan konu ve ülkelere ilişkin olarak yapılan başvurulardaki yaklaşım ve bilgileri hızlı bir değerlendirme sürecine tabi tutarak, Tebliğ'in temel amaçlarına katkıda bulunacağı değerlendirilen başvurular kapsamında gerekli Programların oluşturulması yönündeki çalışmalarını en kısa sürede başlatır.

Bütçe İmkanları, Hedeflere Ulaşma Açısından Öncelik, İvedilik :

Müsteşarlık, başvuruları diğer tüm kriterler ve başvuru şekil ve yöntemi açısından uygun olsa dahi; bütçe imkanları, hedef pazar analizleri ile Programlar arasındaki öncelikleri göz önünde bulundurmak suretiyle değerlendirerek reddedebilir.

Yönlendirici Denetim:

Müsteşarlık, sadece başvuru aşamasında değil, destekten yararlandırma sürecinin her aşamasında, destekten yararlananın faaliyetlerinin programlara uygunluğunu denetler. Aynı çerçevede, destekten yararlanan da, destekten yararlanma sürecinin her aşamasında faaliyetlerini programlara ve başvuru aşamasında sunduğu bilgi, belge ve yaklaşımlara uygun olarak sürdüreceğini taahhüt eder.

Müsteşarlığın bu denetleme sürecindeki temel hedefi, destekten yararlananın Program amaçlarına uygun olmayan faaliyeti nedeniyle desteğin kesilmesi değil, faaliyetlerin Program amaçları dahilinde yürütülmesinin sağlanması suretiyle destek sürecinin azami ölçüde devam etmesidir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

DESTEK KAPSAMI, BAŞVURU ŞEKLİ, BELGELENDİRME, BAŞVURUNUN İNCELENMESİ, DEĞERLENDİRİLMESİ VE SONUÇLANDIRILMASI

Yurt Dışı Ofis Desteği:

Yurt Dışı Ofis Kavramı ve Kapsamı:

Yurt Dışı Ofis, Teknik Müşavirlik Firması, Firma Grubu ve Sektörel Özel Sektör Kuruluşlarının, ticari faaliyet yürütme, piyasayı izleme, finansman kaynakları ve yabancı firmalarla ile iletişim ve ilişkilerin geliştirilmesi ve benzeri amaçlara yönelik olarak, ülke, bölge veya uluslararası kuruluşlar nezdindeki teşkilatlanmalarını ifade eder. Bu teşkilatlanma; mevcut tüzel kişiliğin veya ortak girişimin temsilciği olabileceği gibi, yurt dışında ayrı bir tüzel kişilik oluşturmak suretiyle de gerçekleştirilebilir. Bu teşkilatlanmalar, pazar ülke mevzuatının gereği olarak ve/veya kuruluş statüsünün yaratacağı ticari ve hukuki avantajlar dikkate alınarak, tüzel kişiliği haiz şirket, şube, irtibat ofisi, sivil toplum örgütü (NGO) ve benzeri statülerde olabilir. Ancak destekten yararlananların yurt dışı teşkilatlanmalarının amaçlarını ve buna bağlı olarak teşkilatlanma statülerini başvuru aşamasında belirtmeleri ve statüde yapılacak değişiklikler hakkında Müsteşarlığı bilgilendirmeleri gerekmektedir.

Bu destekten, teknik müşavirlik firmaları ve Firma Grupları her ofis başına 3 yıl süresince, aynı ülke için bir defa ile sınırlı olmak üzere aynı anda en fazla 3 ülke için yararlandırılırlar.

Sektörel Özel Sektör Kuruluşları'nın destekten yararlanabileceği ülke sayısı ve destekten aynı ülkede aynı anda kaç defa yararlandırılacakları hususu Müsteşarlık tarafından belirlenir.

Teknik müşavirlik firmalarının, Firma Grupları kapsamında teşvikten yararlandırılması durumunda, bu firmalar destekten münferit olarak yararlanmış gibi değerlendirilirler.

Desteklenecek Harcamalar ve Limitleri:

Teknik müşavirlik firmaları, Firma Grupları ve Sektörel Özel Sektör Kuruluşları'nın;

- a) Teknik müşavirlik firmalarının demirbaşlarının bir defalık alımından doğan masraflarının 15.000 ABD Dolarını aşmaması kaydıyla % 70'i,

- b) Teknik müşavirlik firmalarının kira bedelinin yıllık 25.000 ABD Dolarını aşmamak kaydıyla birinci yıl %70'i, ikinci yıl % 50'si, üçüncü yıl % 30'u,
- c) Teknik müşavirlik firmalarının ofisleri bulunan ülkelerdeki tanıtım faaliyetlerine ilişkin harcamalarının yıllık 5.000 ABD Dolarını aşmamak kaydıyla birinci yıl % 70'i, ikinci yıl % 50'si, üçüncü yıl % 30'u,
- d) Teknik müşavirlik firmalarının yurt dışındaki ofislerinde istihdam edecekleri bir Türk veya yabancı yöneticinin yıllık 35.000 ABD Dolarını, bir büro elemanının yıllık 10.000 ABD Dolarını aşmamak kaydıyla yıllık brüt maaşlarının birinci yıl % 70'i, ikinci yıl % 50'si, üçüncü yıl % 30'u,
- e) Teknik müşavirlik firmalarının yurt dışındaki işleri için o ülkenin yerel hukuk ve mali meslek müşavirlerinden ödeme belgesi karşılığı satın alacakları hizmet giderleri, yıllık 10.000 ABD Dolarını aşmamak kaydıyla birinci yıl % 70'i, ikinci yıl % 50'si, üçüncü yıl % 30'u,
- f) Firma Gruplarının yurt dışında ofis açması halinde, demirbaşlarının bir defalık alımından doğan masraflarının 15.000 ABD Dolarını aşmaması kaydıyla % 70'i, (b), (c), (d) ve (e) fıkralarında açıklanan kira, tanıtım, personel giderleri ve müşavirlik hizmetleri satın alımı kalemlerinden oluşan toplam harcamalarının aşağıda belirtilen limitler dahilinde birinci yıl % 70'i, ikinci yıl % 50'si, üçüncü yıl % 30'u.

FİRMA SAYISI	DESTEK MİKTARI (ABD DOLARI)
2 FİRMA	105.000
3 FİRMA	125.000
4 FİRMA VE ÜZERİ	145.000

- g) Sektörel Özel Sektör Kuruluşları'nın üyeleri adına yurt dışında ofis açmaları halinde, demirbaşlarının bir defalık alımından doğan masraflarının 15.000 ABD Dolarını aşmaması kaydıyla % 70'i, bu maddenin (b), (c), (d), (e) bentlerinde belirtilen kira, tanıtım, personel giderleri ile müşavirlik hizmeti satın alım kalemlerinden oluşan toplam harcamalarının birinci yıl 145.000 ABD Doları, ikinci yıl 125.000 ABD Doları, üçüncü yıl 105.000 ABD Dolarını aşmamak kaydıyla % 70'i,

Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu'ndan karşılanır.

Firma Grupları ve Sektörel Özel Sektör Kuruluşları (b), (c), (d), (e) bentlerinde belirtilen kira, tanıtım, personel giderleri ile müşavirlik hizmeti satın alım işlemlerinde, bu bentlerde belirtilen her bir limitin 2 katına kadar ön izin almadan harcama yapabilirler. Bunun üstünde yapılacak harcamalarda Müsteşarlığın ön izninin alınması gerekmektedir.

Başvuru ve Başvurunun Değerlendirilmesi: Bu destekten yararlanmak isteyen, Tebliğ ve bu UUE'de yer alan Temel Kriterleri taşıyan ve bunu belgelendiren teknik müşavirlik firmaları, Firma Grupları ve Sektörel Özel Sektör Kuruluşları:

- **“Teknik Müşavirlik Hizmetleri Devlet Desteği Başvuru Formu”**
- **“Teknik Müşavirlik Hizmetleri Yurt Dışı Ofis Desteği Mali Etüdü”**
- **“Teknik Müşavirlik Hizmetleri Yurt Dışı Ofis Desteği Yaklaşım Raporu”,**
- Müsteşarlık tarafından talep edilecek diğer bilgi ve belgeleri,

sunmak suretiyle başvuruda bulunurlar.

Müsteşarlık, başvuruyu stratejik hedeflere ve Programlara uygunluğu, sunulan belgelerin usul ve içerik açısından yeterliliği, ülke kriteri ve harcama-getiri ilişkisi ve diğer unsurlarıyla değerlendirmeye tabi tutar.

Müsteşarlık, Tebliğ ve UUE'de yer alan şartlara uygun olmayan, halihazırda açık bulunan veya sonradan açılacak ofislerin destek kapsamına alınabilmesi yönünde yapılan başvuruları reddetme hakkına sahiptir.

Ofisin Açıldığıнын ve Halihazırda Açık Bulunan Ofislerin Mevcut Durumunun Belgelenmesi:

Yurt dışında açılan veya halihazırda açık bulunan ofislerin destekten yararlandırılabilmeleri için Türkiye'deki ana firma /Firma Grubu ve Sektörel Özel Sektör Kuruluşu ile yurtdışındaki ofis arasında organik bağın bulunduğu ve sözkonusu ofisin bulunduğu ülke mevzuatına uygun olarak kurulduğunun belgelenmesi gerekmektedir.

Bu çerçevede destekten yararlananlarca;

a) Türkiye'de kurulu firmanın, Firma Grubu üyesi firmaların her birinin veya Sektörel Özel Sektör Kuruluşu'nun tüzel kişilik olarak yurt dışında açılan ofise hukuki, idari ve mali olarak iştirak ettiklerine dair yetkili karar organlarınca alınan kararın,

b) Ofisin, bulunduğu ülke mevzuatına uygun bir şekilde kurulmuş olduğuna dair belgelerin (tescile ilişkin belgeler, vergi kayıtları ve benzeri)

c) Destek kapsamına alınan ofisi net bir şekilde gösteren iç ve dış mekan fotoğraflarının,

sunulması gerekmektedir.

Destek Sürecinin Başlaması:

Destek başvurusu onaylanarak destek kapsamına alınan ofislerin, onay tarihinden itibaren 3 ay içerisinde resmen kurulmuş olması gerekmektedir. Destekten yararlananın belgelendireceği bir mücbir sebebin olması halinde 3 ay daha ek süre verilebilir. Belirtilen süreler içerisinde ofisin kurulmaması halinde destek onayı iptal edilir ve bu süre zarfında yapılan harcamalar destek kapsamında değerlendirilmez. Ofisin belirtilen süreler içerisinde faaliyete geçmesi halinde, Müsteşarlığın onay tarihinden sonra gerçekleştirilen harcamalar destek kapsamında değerlendirilmeye alınır.

Harcamaların Belgelendirilmesi:

Destek talebinin Müsteşarlık tarafından uygun görülerek destek onayı verilmesi halinde, Teknik Müşavirlik Firması, Firma Grubu veya Sektörel Özel Sektör Kuruluşları tarafından açılan veya halihazırda açık bulunan ofislere ilişkin harcamalara ait konvertibl döviz cinsinden düzenlenmiş fatura, ödeme makbuzu gibi harcama belgeleri **Ödeme Talep Formu** ekinde Müsteşarlığa sunulur.

Zorunlu hallerde, gerekçesi bildirilmek suretiyle, konvertibl döviz cinsi üzerinden kesilemeyen faturalarda, harcama belgesi tarihi itibari ile belgede yer alan dövizin konvertibl dövizlere değişim kurunu belirten resmi belgeler eklenmek suretiyle bu faturalar da Müsteşarlığa sunulabilir.

Yurt Dışı Ofis Desteği onayı almadan açılmış olan ofisler kapsamında yapılan harcamalara ilişkin faturaların onay tarihinden öncesine ait olanları destek kapsamına alınmaz. Ancak, daha önce açılmış olan ofislerin destek kapsamına alınmış olması durumunda, bu ofislere ilişkin olarak onay tarihinden önce düzenlenmiş harcama belgelerinin, onay tarihi sonrasına tekabül eden kısımları da kapsam dahilinde değerlendirilir. Yeni açılacak ofislerde ise, Müsteşarlığa sunulacak tüm ödeme belgelerinin Müsteşarlığın desteği onayladığı tarihten sonra düzenlenmiş olması gerekmektedir.

Müsteşarlığa sunulan harcama belgelerinin destek kapsamındaki bölümünün YTL cinsinden olanları YTL, döviz cinsinden olanları ise, belge tarihindeki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası çapraz kurları ve döviz alış kuru esas alınarak, ABD Doları karşılığı YTL olarak ödenir.

Harcama belgelerinin Müsteşarlık harcama tarihinden itibaren en geç 3 ay

içerisinde sunulması gerekmektedir. 3 aydan uzun bir dönemi kapsayan mal ve hizmet alımlarına ilişkin harcama belgeleri de ödeme tarihinden itibaren 3 ay içerisinde Müsteşarlığa sunulmak zorundadır. Ancak Müsteşarlık, bu kapsamdaki destek ödemelerini 3 ayda bir sunulması gereken Ofis Faaliyet Raporu sonrasında her bir döneme denk düşen oranda gerçekleştirir.

Genel Hükümler :

Müsteşarlık, ofis kirası ve istihdam kalemleri altındaki destekler başta olmak üzere değerlendirme ve sonuçlandırma süreçlerinde zaman kazanılması ve bütçe imkanlarının adil ve yerinde kullanılmasını sağlamak üzere, gerektiğinde bu kalemlere ilişkin olarak, ülke veya bölge bazında temel referans olarak kullanılmak üzere, referans rayiç bedelleri belirleyebilir.

Sektörel Özel Sektör Kuruluşları'nın destek kapsamında yurt dışında açacakları ofislerde üyelerine, genel olarak teknik müşavirlik hizmetleri sektörüne ve diğer sektörlerle yönelik olarak, bilgi derleme, tanıtım, ticari faaliyetlere destek olunması ve gerektiğinde diğer firmaların ofis imkanlarından yararlandırılması kapsamında faaliyetler yürütebileceklerdir.

Ofis Faaliyetlerinin İzlenmesi:

Bu destekten yararlananlar projenin devamı süresince her 3 ayda bir ofisin faaliyetlerine ilişkin olarak Müsteşarlığa "**Ofis Faaliyet Raporu**" göndermek zorundadır. Müsteşarlık, "Ofis Faaliyet Raporu"nda bulunması gereken asgari bilgileri içeren bir "**Ofis Faaliyet Raporu Formu**" oluşturarak yayımlar. Müsteşarlık, "Ofis Faaliyet Raporu"nda yer alan, başvuranın ticari faaliyetleri dışında, hedef pazar ülkeye ilişkin temel verileri kullanım hakkına sahiptir.

Müsteşarlık, destekten yararlananın "Ofis Faaliyet Raporu Formu"nu süresi içerisinde göndermemesi veya faaliyetlerinin başvurusu sırasında sunulan belge ve bilgiler ile stratejik hedef ve programların dışına yürütüldüğünün tespit edilmesi halinde, firmayı faaliyetlerini bu kapsamda yürütmesi yönünde uyarır. Yapılan uyarılara rağmen faaliyetlerin kapsam dışında yürütülmeye devam edilmesi halinde destek askıya alınabilir veya iptal edilebilir.

Müsteşarlık, firmaların yaklaşım raporlarında öngördükleri ticari performans veya tanımlanmış diğer amaçlara kabul edilebilir engelleyici nedenler dışında ulaşamamaları ve mevcut faaliyetlerinin bu noktaya ulaşmalarına olanak vermediği yönünde yeterli kanaatin uyanması halinde, Teknik Komite'nin de görüşünü almak suretiyle desteği iptal edebilir. Ancak bu gerekçeye dayanan iptaller, desteğin onay tarihinden en az 1 (bir) sene sonra yapılabilir.

Kira Desteği :

Ofisin kira kontratının kiranın yatırıldığını tevsik eden belgelerle birlikte sunulması gerekmektedir. Kiracı ile kiraya veren arasında organik bağın bulunmaması ve ilke olarak kiralanan yerin konut olarak kullanılmaması gerekmektedir.

Destekten yararlananın kira ödemesini yıllık peşin olarak yapması halinde, bu çerçevede yapılacak destek ödemeleri Ofis Faaliyet Raporlarının Müsteşarlık tarafından incelenmesini müteakip 3 er aylık dilimler halinde yapılır.

Gerekli görüldüğü hallerde, destek süresi içinde ofisin açık ve faaliyette olup olmadığı, bulunulan ülke resmi makamlarından gerekli belgelerin alınması ve/veya Türk Ticaret Müşavirliği/Ataşeliği'nin veya bunların bulunmadığı ülkelerde Türk Konsolosluklarının yerinde inceleme yapması suretiyle tespit edilebilir.

Demirbaş :

Masa, telefon, bilgisayar, faks, büro mefruşatı ve benzerleri demirbaş olarak kabul edilir. Binek arabası, minibüs, kamyon ve benzeri taşınır mallar ve arsa, bina alımı gibi taşınmazlar ile inşaat ve tadilat harcamaları demirbaş olarak değerlendirilmez.

Demirbaşların, Türkiye'den veya 3. ülkeden satın alınması halinde, diğer belgelere ek olarak yurt dışı ofisin alıcı olarak gösterilmiş olduğu gümrükten çıkış yapıldığına ilişkin belgeler de talep edilir.

Demirbaş alımlarının "Teknik Müşavirlik Hizmetleri Yurt Dışı Ofis Desteği Mali Etüdü"nde belirtilmiş olan kalemler ve limitler dahilinde olmak kaydıyla ilk yıl içerisinde tamamlanması esastır.

Tanıtım Harcamaları :

Destekten yararlananın ofis açmak suretiyle faaliyet göstermeye başladığı pazarlarda tanıtım amacıyla gerçekleştireceği aşağıda ana başlıklar halinde sayılan faaliyetler destek kapsamındadır:

- Tanıtım toplantısı, seminer, konferans,
- Basın-yayım organlarında verilen ilanlar,
- Kitapçık, broşür, CD, eşantiyon, film ve benzeri malzeme basımı, dağıtımı ve benzeri faaliyetler.

Destekten yararlananlar, Müsteşarlığa bu kapsamdaki harcama belgeleri ile birlikte sözkonusu tanıtım faaliyetinin hangi amaçla gerçekleştirildiği ve sonucu hakkında da bilgi sunmak zorundadır.

Desteklenecek tanıtım faaliyetinin kapsamı ofis açılan ülkeye/bölgeye yönelik olduğundan, diğer ülke/bölge ve Türkiye'ye yönelik tanıtım faaliyetleri destek kapsamında değerlendirilmez.

Yönetici veya Büro Elemanı İstihdamından Kaynaklanan Harcamaların Desteklenmesi:

Yurt dışı ofiste istihdam edilecek elemanların Türk vatandaşı olması esastır. Ancak, işin niteliği gereği yabancıların istihdamının gerekli görülmesi halinde, Müsteşarlığın ön onayının alınması kaydıyla yabancıların istihdam edilmesi mümkündür. İstihdam edilen elemanların işin niteliğine uygun teknik bilgi, iş ve ülke deneyimine ve yabancı dil bilgisine sahip olmaları gerekmektedir. Destek kapsamındaki elemanların destek süresince kısa süreli ziyaretler dışında ağırlıklı olarak ofisin bulunduğu ülkede aktif olarak çalışması gerekmektedir.

Müsteşarlık, istihdam edilecek personele ilişkin tüm belge ve bilgileri talep edebilir.

Destek kapsamındaki elemanların değiştirilmesi durumunda daha önce ibraz edilen tüm belge ve bilgilerin yeni elemanlar için de ibraz edilerek Müsteşarlığın onayının alınması gerekmektedir.

Destek kapsamında olan personele 3 aydan uzun süreli bir maaş ödemesi yapılması durumunda, yapılacak destek ödemeleri Ofis Faaliyet Raporlarının Müsteşarlık tarafından incelenmesini müteakip 3'er aylık dilimler halinde yapılır.

Hukuk ve Mali Müşavirlik Hizmeti Satın Alımına Yönelik Harcamalar:

Destekten yararlananların ofis açmak suretiyle faaliyet göstermeye başladıkları pazarlarda ihtiyaç duyacakları mali, hukuki ve diğer müşavirlik hizmetlerini satın almalarından kaynaklanan harcamaları destek kapsamındadır. Söz konusu hizmetlerin satın alınması, firmanın ticari faaliyetleri sırasında ihtiyaç duyabileceği spesifik ihtiyaçların karşılanması kapsamında olabileceği gibi, pazar araştırma, geliştirme faaliyetlerine yönelik bilgi ve belge ihtiyaçlarının karşılanması kapsamında da olabilir.

Söz konusu hizmet alımının 3 aydan uzun süreyi kapsayacak şekilde peşin ödeme yapılması suretiyle gerçekleştirilmesi durumunda, yapılacak destek ödemeleri Ofis Faaliyet Raporlarının Müsteşarlık tarafından incelenmesini müteakip 3'er aylık dilimler halinde yapılır.

Pazar Araştırması Desteği:

Pazar Araştırması Kavramı ve Kapsamı:

Türk müteahhitlik ve teknik müşavirlik hizmetleri başta olmak üzere genel olarak mal ve hizmet ihracatçıları ve bunlara destek hizmeti verenlerin potansiyel pazarlara girmeleri, etkinliklerini arttırmaları veya etkinliklerinin sürekli hale getirilmesi amaçlarına yönelik olarak, sistematik ve objektif bilgi ihtiyacının giderilmesi için, hedef pazara ilişkin ekonomik, sosyal veya sektörel bilgiler, pazardaki alt ve üst yapı stokunun mevcut durumu, yatırım planlamaları ve ihtiyaçlara ilişkin bilgiler, finansman, bankacılık, sigortacılık, lojistik, mevzuat yapısı, mevcut ve muhtemel sorunların çözümüne ilişkin süreçler ve benzeri alanlarda durum ve potansiyel tespitine yönelik olarak teknik müşavirlik firmaları, Firma Grupları ve Sektörel Özel Sektör Kuruluşları'nın gerçekleştirecekleri, masa başı ve alan araştırmasına dayanan ve bir proje çerçevesinde yürütülen araştırma faaliyetleri "Yurt Dışı Müteahhitlik ve Teknik Müşavirlik Hizmetleri Pazar Araştırması" olarak tanımlanır.

Ayrıca, dış pazarlara giriş stratejilerinin temel bir unsuru olmak kaydıyla, ilgili sektörlerimizin rekabet gücünün arttırılması, hizmet ihracatının niteliksel olarak da geliştirilmesi, hizmet ihracatının önündeki engellerin kaldırılması ve destek hizmetlerinin geliştirilmesine yönelik sektörel araştırmalarda da "Yurt Dışı Müteahhitlik ve Teknik Müşavirlik Hizmetleri Pazar Araştırması" kapsamında değerlendirilebilecektir.

Desteklenecek Harcamalar ve Limitleri:

Pazar araştırmaları faaliyetlerine ilişkin harcamalar, aşağıda belirtilen limitler dahilinde Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu'ndan karşılanır.

Bu kapsamda;

- a) Teknik müşavirlik firmaları ve Firma Grupları'nın yapacakları pazar araştırması faaliyetlerine ilişkin masraflarının 25.000 ABD Dolarını aşmaması kaydıyla % 95'i,
- b) Sektörel Özel Sektör Kuruluşları'nın yapacakları veya yaptıracakları pazar araştırması faaliyetlerine ilişkin masraflarının 30.000 ABD Dolarını aşmaması kaydıyla % 95'i,

Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu'ndan karşılanır.

Pazar Araştırmaları, Müsteşarlık tarafından yayımlanan "**Yurt Dışı Müteahhitlik ve Teknik Müşavirlik Hizmetleri Pazar Araştırması Projelerinin Hazırlanma ve Uygulanması Şekil ve Esaslarına İlişkin Rehber**"e (YDMTMH Pazar Araştırması Rehberi) uygun olarak yürütülür.

Başvuru ve Başvurunun Değerlendirilmesi: Bu destekten yararlanmak isteyen, Tebliğ ve bu UUE’nda yer alan Temel Kriterleri taşıyan ve bu durumu belgelendiren Teknik müşavirlik firmaları, Firma Grupları ve Sektörel Özel Sektör Kuruluşları:

- “**Teknik Müşavirlik Hizmetleri Devlet Desteği Başvuru Formu**”
- “**YDMTMH Pazar Araştırması Yaklaşım Raporu**”,
- “**YDMTMH Pazar Araştırması Masabaşı Çalışması Raporu**”,
- “YDMTMH Pazar Araştırması Rehberi”nde tanımlanan ve yapılacak alan çalışmasının amaç, yöntem, maliyet, termin ve diğer hususlarının yer aldığı “**YDMTMH Pazar Araştırması Alan Çalışması Taslak Projesi**”,
- Müşteşarlık tarafından talep edilecek diğer bilgi ve belgeleri,

Müşteşarlığa sunmak suretiyle başvuruda bulunurlar.

Müşteşarlık, başvuruyu Programlara uygunluğu, sunulan belgelerin usul ve içerik açısından yeterliliği, başvuranın daha önce gerçekleştirmiş olduğu “YDMTMH Pazar Araştırmaları”nda göstermiş olduğu performans ve harcamagetiri ilişkisi açısından değerlendirir.

Müşteşarlık, gerekli tüm bilgi ve belgelerin tamamlanmasını müteakip, nihai “**YDMTMH Pazar Araştırması Alan Çalışması Projesi**”ni belirler. Müşteşarlık, bu çerçevede uygun ve yeterli bulması halinde, başvuru sahibine “YDMTMH Alan Çalışması”na geçilmesi konusunda “Onay” verir.

Pazar Araştırması ve Destek Sürecinin Başlaması:

Destekten yararlananlar Onay tarihinden itibaren en geç 2 ay içerisinde “YDMTMH Alan Çalışması”na başlamak zorundadır. “YDMTMH Alan Çalışması”, “YDMTMH Pazar Araştırması Alan Çalışması Projesi”nde belirtilen kapsam ve termin planı çerçevesinde yürütülmek zorundadır. Ancak Müşteşarlık gerekli gördüğü hallerde, “YDMTMH Alan Çalışması”nın her aşamasında, başvuranın da uygun görüşünü almak kaydıyla, kapsam ve termin planı üzerinde gerekli değişiklikleri yapma hakkına sahiptir. Onay tarihinden önce gerçekleştirilen harcamalar destek kapsamında değerlendirilmez.

Pazar Araştırması Faaliyetlerinin İzlenmesi :

Müşteşarlık, “YDMTMH Alan Çalışması”nın her aşamasında, çalışmanın “YDMTMH Pazar Araştırması Alan Çalışması Projesi”ne uygunluğunu sağlamak üzere her türlü izleme ve uyarıda bulunma yetkisine sahiptir. Öngörülen süreler içerisinde, başvuranlar tarafından, Müşteşarlığın izleme çalışmalarında talep ettiği bilgi ve belgelerin sağlanmaması veya Müşteşarlığın bu kapsamdaki uyarılarına uygun hareket edilmemesi durumunda Müşteşarlık, desteği askıya alabilir veya iptal edebilir.

Destegın iptal edilmesi durumunda, iptal tarihinden önce veya sonra gerçekleştirilen harcamalar destek kapsamında değerlendirilmez ve YDMTMH

Pazar Araştırması iptal edilen Teknik Müşavirlik Firması, Firma Grubu veya Sektörel Özel Sektör Kuruluşu Pazar Araştırması desteğinden bir daha yararlanamaz.

Harcamalar ve Harcamaların Belgelendirilmesi:

Destekten yararlananlar, “YDMTMH Pazar Araştırması” çalışması sırasında, çalışmanın başarıyla sonuçlanmasını teminen, “YDMTMH Pazar Araştırması Rehberi”nde belirtilen kapsam ve limitler içerisinde ve YDMTMH Pazar Araştırması Alan Çalışması Projesi’nde belirtilen konulardaki harcamaları gerçekleştirebilirler.

“YDMTMH Pazar Araştırması Alan Çalışması Projesi”nde belirtilen veya daha sonra Müsteşarlık onayı ile yeniden belirlenen termin tarihinden itibaren en geç 45 gün içerisinde başvuran tarafından hazırlanacak **“YDMTMH Pazar Araştırması Sonuç Raporu”** ve projeye ilişkin harcama belgeleri **Ödeme Talep Formu** ile birlikte Müsteşarlığa sunulur.

Müsteşarlık, destekten yararlanan tarafından kendisine sunulan “YDMTMH Pazar Araştırması Sonuç Raporu”nu ve çalışma sırasında yapılan harcama ve harcama belgelerinin, “YDMTMH Pazar Araştırması Alan Çalışması Projesi”ne uygunluğunu, toplanan bilgi ve verilerin güncelliği, geçerliliği, güvenilirliği ve benzeri hususları dikkate alarak yeterlilik esasına dayanan teknik ve mali bir değerlendirmeye tabi tutar.

Müsteşarlık, “YDMTMH Pazar Araştırması Sonuç Raporu” ile harcama ve harcama kalemlerine ilişkin eksiklik ve değişiklik önerilerini başvurana bildirir. Müsteşarlık, 30 gün içerisinde talep edilen ek bilgi ve belgelerin sunulmaması durumunda desteği askıya almaya, iptal etmeye veya sadece “YDMTMH Pazar Araştırması Alan Çalışması Projesi”ne uygun olan harcama kalemlerini onaylamaya yetkilidir.

Müsteşarlık, bu kapsamda yapacağı değerlendirmeyi 2 ay içerisinde tamamlayarak, başvurana hazırladığı “YDMTMH Pazar Araştırması Sonuç Raporu”nun ve/veya bu çalışma sırasında gerçekleştirilen harcamaların onaylandığını veya onaylanmadığını gerekçeleri ile birlikte bildirir.

Müsteşarlık, harcama belgelerinin onaylanmasını müteakip T.C. Merkez Bankası’na gerekli ödeme talimatını verir.

Müsteşarlık, “YDMTMH Pazar Araştırması Sonuç Raporu” üzerinde her türlü kullanım hakkına sahiptir.

“YDMTMH Pazar Araştırması Sonuç Raporu” üst üste iki kez onaylanmayanlar bu destekten bir daha yararlanamazlar.

Pazar araştırması faaliyetinin toplam süresi 6 (altı) ayı geçemez. Her teknik müşavirlik firması ve Firma Grubunun bir yılda en fazla 3 (üç), Sektörel

Özel Sektör Kuruluşları'nın bir yılda en fazla 6 (altı) pazar araştırması faaliyeti desteklenir.

Teknik müşavirlik firmaları ile Firma Gruplarının yeni başvurularının değerlendirmeye alınabilmesi için önceki pazar araştırması faaliyeti/faaliyetlerinin tamamlanmış ve Müsteşarlık tarafından onaylanmış olması gerekir. Teknik müşavirlik firmalarının, Firma Grupları kapsamında teşvikten yararlandırılması durumunda, bu firmalar münferit olarak bu destekten yararlandırılmış gibi değerlendirilirler.

Müsteşarlık, pazar araştırması çalışmasının mali boyutu, Tebliğ'in kapsamındaki limitler, kamu kaynaklarının etkin kullanımının sağlanması ve diğer unsurları dikkate alarak, çalışmanın temel amacının zedelenmemesi kaydıyla, pazar araştırması çalışmasının finansmanına pazar araştırması çalışması yürütülecek olan ülke, Türkiye ve 3. ülkelerin kamu ve özel sektör kurum, kuruluş ve firmaları, çalışmayı gerçekleştirmesi öngörülen teknik müşavirlik firması, diğer ulusal ve uluslararası kuruluşların finansman katkısını arayabilir.

Pazar araştırmasının tanımlanmış amaçlarına ulaşılabilmesi için, gerekli görülen durumlarda PYO üyelerinin ve diğer kamu ve özel sektör kuruluşları yetkililerinin pazar araştırmasının masa başı ve alan çalışması bölümlerine aktif katılımı sağlanır.

Destekten yararlananların pazar araştırması faaliyetlerini Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları vasıtasıyla yürütmeleri esas olmakla beraber, gerekli durumlarda, Müsteşarlığın ön onayını almak suretiyle yabancıların da çalışmalarda yer almaları mümkündür.

Fuar, Konferans ve Benzeri Tanıtım Faaliyetlerine Katılım Desteği

Destegin Kapsamı:

Müteahhitlik ve teknik müşavirlik firmalarının yurt dışında inşaat ve inşaat teknolojisi konusunda düzenlenen Sektörel Nitelikli Uluslararası Fuar ve/veya Sektörel Nitelikli Uluslararası, Seminer, Konferans, vb. Faaliyetlere katılımları halinde Müsteşarlık tarafından görevlendirilecek Fuar Organizatörü ve/veya Seminer, Konferans Organizatörüne ödeyecekleri katılım ücretleri, Fuar Organizatörü ve/veya Seminer, Konferans Organizatörünün söz konusu faaliyetlere ilişkin olarak gerçekleştireceği tanıtım v.b. faaliyetlere ilişkin giderleri ve yurt içerisinde ülkemiz müteahhitlik ve müşavirlik sektörünün tanıtımı amacıyla düzenlenecek uluslararası seminer, konferans, vb., faaliyetlere yönelik olarak gerçekleştirilecek masraflar, aşağıda belirtilen koşullar ve limitler dahilinde Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu'ndan karşılanır.

Fuarlara Katılım:

Sektörel Nitelikli Uluslararası Fuarlara Milli ve Bireysel Katılımlarda Katılımcıların Desteklenmesi:

Müteahhitlik ve teknik müşavirlik firmalarının, Fuar Organizatörü tarafından yurt dışında münhasıran inşaat ve inşaat teknolojisi konusunda düzenlenen Sektörel Nitelikli Uluslararası Fuarlara katılmaları halinde bu firmaların Fuar Organizatörüne ödeyecekleri katılım bedelinin 20.000 ABD Dolarını aşmamak kaydıyla %70'i, müteahhitlik ve teknik müşavirlik firmalarının yurtdışında münhasıran inşaat ve inşaat teknolojisi konusunda düzenlenen Sektörel Nitelikli Uluslararası Fuarlara katılması halinde bu firmaların, Milli Katılımı gerçekleştiren Fuar Organizatörüne m² üzerinden ödeyecekleri katılım bedelinin 20.000 ABD Doları'nı aşmamak üzere %70'i Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu'ndan karşılanır.

Sektörel Nitelikli Uluslararası Fuarlara Milli ve Bireysel katılımlarda Fuar Organizatörünün Desteklenmesi:

Fuar Organizatörü tarafından gerçekleştirilecek tanıtım filmi, broşür, kitapçık, elektronik ortamda tanıtım/videowall, reklam panoları veya afiş biçimindeki tanıtım etkinlikleri ile yurt dışı yazılı ve görsel kitle iletişim araçlarında yayınlanacak reklamlara ilişkin harcamaların 30.000 ABD Dolarını aşmamak üzere %70'i Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu'ndan karşılanır.

Seminer, Konferans vb faaliyetlere katılım:

Yurt Dışındaki Sektörel Nitelikli Uluslararası Seminer, Konferans ve benzeri Faaliyetlere Milli ve Bireysel Katılımlarda Katılımcıların Desteklenmesi:

Müteahhitlik ve teknik müşavirlik firmalarının yurt dışında düzenlenen sektörel nitelikli uluslararası seminer, konferans, vb. faaliyetlere katılmaları halinde, söz konusu firmaların, Milli Katılımı gerçekleştirecek Seminer, Konferans Organizatörüne ödeyecekleri katılım bedelinin 2.000 ABD Dolarını aşmamak kaydıyla %70'i, Müteahhitlik ve teknik müşavirlik firmalarının, Seminer, Konferans Organizatörü tarafından yurt dışında münhasıran inşaat ve inşaat teknolojisi konusunda düzenlenen Sektörel Nitelikli Uluslararası Seminer, Konferans, vb. Faaliyetlere katılmaları halinde bu firmaların Seminer, Konferans Organizatörüne ödeyecekleri katılım bedelinin 2.000 ABD Dolarını aşmamak kaydıyla %70'i Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu'ndan karşılanır.

Yurt Dışındaki Sektörel Nitelikli Uluslararası Seminer, Konferans ve benzeri Faaliyetlere Milli ve Bireysel Katılımlarda Seminer, Konferans Organizatörünün Desteklenmesi:

Söz konusu faaliyetlerde Seminer, Konferans Organizatörü tarafından gerçekleştirilecek tanıtım filmi, broşür, kitapçık, elektronik ortamda tanıtım/videowall, reklam panoları veya afiş biçimindeki tanıtım etkinlikleri ile yurt dışı yazılı ve görsel kitle iletişim araçlarında yayınlanacak reklam, v.b. tanıtım faaliyetlerine ilişkin harcamaların 30.000 ABD Dolarını geçmemek üzere %70'i Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu'ndan karşılanır.

Yurt İçerisindeki Sektörel Nitelikli Uluslararası Seminer, Konferans ve benzeri Faaliyetlere Milli ve Bireysel Katılımlarda Seminer, Konferans Organizatörünün Desteklenmesi:

Seminer, Konferans Organizatörü tarafından yurt içerisinde düzenlenecek olan Uluslararası Seminer, Konferans, vb Faaliyetlere ilişkin olarak Seminer, Konferans Organizatörü tarafından gerçekleştirilecek organizasyona yönelik harcamaların her bir organizasyon için 100.000 ABD Dolarını geçmemek kaydıyla % 70'i ve söz konusu organizasyonlara yurt dışından davet edilecek en fazla 20 (yirmi) katılımcının yol ve konaklama giderleri Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu'ndan karşılanır.

Faaliyetin Gerçekleştirilmesine veya Katılıma İlişkin Onay Başvurusu:

Fuar Organizatörlerinin ve Seminer, Konferans Organizatörlerinin, Milli Katılımı gerçekleştirmek istedikleri ve/veya yurtiçinde ve/veya yurtdışında düzenlemeyi talep ettikleri Sektörel Nitelikli Uluslararası Fuar ve Sektörel Nitelikli Uluslararası Seminer, Konferans, vb Faaliyetlere ilişkin taleplerini, anılan faaliyetlerin düzenlenmesinden en az 3 (üç) ay önce, "Sektörel Nitelikli Uluslararası Seminer, Konferans Formu" veya "Sektörel Nitelikli Uluslararası Fuar Formu" ile birlikte Müsteşarlığa bildirmesi gerekmektedir.

Ancak, ilgili tüm taraflardan gelen talep ve öneriler çerçevesinde Müsteşarlık, acil olarak yurt içi veya yurt dışında Sektörel Nitelikli Uluslararası Seminer veya Konferans düzenlenmesinin uygun ve yararlı olacağını değerlendiriyorsa, bu konuda Teknik Komitenin de görüşünü almak suretiyle sözkonusu faaliyetin gerçekleştirilmesi için Seminer ve Konferans Organizatörleri nezdinde 3 ay süre sınırlaması olmaksızın gerekli çalışmaları başlatabilir.

Müsteşarlık tarafından söz konusu talepler üzerinde yapılan inceleme neticesinde desteklenmesi uygun görülen Sektörel Nitelikli Uluslararası Fuar veya Sektörel Nitelikli Uluslararası Seminer, Konferans, vb Faaliyetler için Seminer, Konferans Organizatörleri veya Fuar Organizatörleri yetkilendirilir.

İzleme:

Bu maddede belirtilen destek unsurlarından yararlandırılan müteahhitlik ve teknik müşavirlik firmalarının, Fuar Organizatörleri ile Seminer, Konferans Organizatörlerinin faaliyetin bitiminden itibaren en geç 2 (iki) ay içerisinde söz konusu faaliyete katılımlarının sonuçları, elde ettikleri deneyimler, faaliyet konusundaki görüşlerine ilişkin olarak Müsteşarlıkça kendilerine gönderilecek “Tanıtım Faaliyeti Değerlendirme Formu”nu doldurarak Müsteşarlığa sunmak zorundadırlar. Söz konusu formu göndermeyen firma ve organizatörler bir daha bu destekten yararlandırılmazlar.

Seminer, Konferans vb Faaliyetlere Katılım Desteği, Müsteşarlık tarafından yayımlanacak “Yurt Dışı Müteahhitlik ve Teknik Müşavirlik Hizmetleri Seminer, Konferans vb Faaliyetlere Katılım Desteği Uygulanması Şekil ve Esaslarına İlişkin Rehber”e (YDMTMH Seminer, Konferans Rehberi) uygun olarak yürütülür.

Müsteşarlık, tanıtım faaliyetinin mali boyutu, Tebliğ’in kapsamındaki desteğin limitleri, kamu kaynaklarının etkin kullanımının sağlanması ve diğer unsurları dikkate alarak, çalışmanın temel amacının zedelenmemesi kaydıyla, Seminer, Konferans Organizatörlerinin tanıtım faaliyetine sponsor veya ortak organizatör sıfatıyla yerli veya yabancı kamu ve özel sektör kuruluşları ile firmaların katılım ve katkısına onay verebilir.

Fizibilite Etüdü Hazırlanması Desteği:

Desteğin Amaç ve Kapsamı :

Müsteşarlık tarafından belirlenen hedef pazar ülkelerdeki yatırım projelerine ilişkin karar alma süreçlerinde Türk teknik müşavirlik firmalarının yer almasını sağlayarak, sözkonusu projelerde Türk mal ve hizmetlerinin kullanılma potansiyelinin hayata geçirilmesi veya artırılmasını teminen, yurt dışında Müsteşarlık tarafından belirlenecek kriterlere uygun projelerin fizibilite etüdü çalışmalarının teknik müşavirlik firmalarınca gerçekleştirilmesine ilişkin masraflar, proje başına 300.000 ABD Dolarını geçmemek kaydıyla, Müsteşarlık ile söz konusu teknik müşavirlik firması arasında düzenlenen Hizmet Sözleşmesinde belirtilen miktar ve hükümler çerçevesinde, Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu’ndan karşılanır.

Fizibilite Çalışmasının Tanımı :

“Fizibilite Çalışması” ifadesi yukarıda belirtilen temel amacı doğrudan ve dolaylı olarak gerçekleştirmeye yönelik her türlü teknik müşavirlik hizmeti faaliyetini kapsamaktadır. Bu itibarla, bir projenin herhangi bir unsurunun Türk teknik müşavirlik firmalarınca gerçekleştirilmesine ilişkin masraflar destek kapsamında değerlendirilebilir. Ayrıca, kapsam dahiline alınacak müşavirlik

hizmeti çalışması, spesifik bir yatırım projesine ilişkin teknik, ekonomik, mali, hukuki ve çevresel etki fizibilite çalışması olabileceği gibi, kısmen tasarım ve mühendislik unsurlarını da içeren çalışmalar veya orta veya uzun vadede spesifik projeleri doğrudan etkileme kabiliyetine sahip sektörel veya bölgesel, hukuki, mali, idari veya insan kaynaklarının geliştirilmesine, kapasite ve/veya verimlilik artırımına, bu çerçevede teknoloji transferine olanak sağlayan çalışmalar da olabilir. Sözkonusu çalışmalar çerçevesinde belirlenecek bir oranı geçmemek kaydıyla donanım temini, eğitim imkanı sağlanması ve buna bağlı masraflar da kapsam dahilinde değerlendirilir.

Proje Geliştirme, Değerlendirme ve Belirleme Süreci:

Türkiye orijinli mal ve hizmet ihracatı potansiyeli taşıyan projelerin Teknik Müşavirlik Firmaları ile mal ve hizmet ihracatçılarının hedef pazar ülke kamu ve özel sektör kuruluşları nezdinde pazar araştırma ve geliştirme çalışmaları yürütmeleri suretiyle tespiti ve geliştirilmesi esas olmakla beraber, Müsteşarlığa pazar ülke kamu ve özel sektör kuruluşları tarafından doğrudan iletilen talepler ile diğer kaynaklardan Müsteşarlığa ulaşan bilgiler de değerlendirmeye alınır. Müsteşarlık, kendisine teknik müşavirlik firmaları dışında ulaşan, ancak henüz spesifik bir değerlendirme yapmaya olanak sağlamayan bilgileri, gerekli geliştirme çalışmalarının yapılabilmesini teminen, sektörde faaliyet gösteren firmaların kullanımına eşit ulaşım temelinde ve hızla sunar. Müsteşarlık da, özellikle PYO'lar vasıtası ile proje geliştirme faaliyetleri yürütebilir veya talep etmeleri halinde eşitlik prensibi içerisinde proje geliştirme faaliyeti yürütenlere destek verir.

Proje Değerlendirme Temel Kriterleri:

Bir projenin incelemeye alınabilmesi için öncelikle hedef pazar ülkede projenin işvereni konumundaki özel kuruluş veya kamu kuruluşunun, projenin fizibilite çalışmaları ve/veya diğer müşavirlik hizmetlerinin Türk firmalarınca gerçekleştirilmesi yönündeki talebini Müsteşarlığa "**Teknik Müşavirlik Hizmeti Destek Talebi Başvuru Formu**" doldurulmak suretiyle yazılı olarak iletmesi gerekmektedir.

Müsteşarlık, sözkonusu talebin kendisine ulaşmasından sonra, yapacağı masa başı ve gerektiğinde alan çalışmaları ile sözkonusu talebin aşağıda yer alan temel kriterlere uygunluğunu inceler:

-Talebin stratejik hedeflere ve programlara uygun olması,

-Uygulama projesinin Türkiye orijinli mal ve hizmet ihracatı potansiyeli taşıması,

-Projenin uygulama bölümünün finansmanının sağlanması konusunda teknik veya mali bir darboğaz bulunmaması, projenin pazar ülke için kalkınmada öncelikli projeler arasında yer alması,

-Pazar ülke mevzuatı veya uygulamalarında ya da uygulama projesine finansman sağlaması öngörülenlerce Türkiye orijinli mal ve hizmet ihracatını sınırlayıcı bir engel konulmamış olması,

-Projenin gerçekleştirilmesi aşamasında Türkiye orijinli mal ve hizmet ihracatını arttırma potansiyeli bulunmasına rağmen, gerçekleştirilmesi sonrasında sınırlandırıcı sonuçlar doğurma ihtimalinin bulunmaması,

-Teknik müşavirlik hizmeti için sağlanması öngörülen destek miktarı ile uygulama projesinin tahmini bedeli ve Türkiye orijinli mal ve hizmet ihracatı potansiyeli arasında kabul edilebilir bir oran bulunması. (Müşteşarlık, gerektiğinde bölgesel veya sektörel açıdan farklılıklar içerebilecek şekilde değerlendirmede temel alınabilecek oran/oranlar belirleyebilir.)

-Uygulama projesinin hayata geçirilmesi aşamasında yerel veya 3. ülke firmalarının projede kendi ülke mal ve hizmetlerinin kullanılması yönünde Türk firmalarının üzerinde bir rekabet gücüne sahip bulunmamaları veya müşavirlik hizmeti çalışmasının gerçekleştirilmesi suretiyle sözkonusu rekabet avantajının Türk mal ve hizmet ihracatı lehine bertaraf edilebilmesi,

-Projenin, gerçekleşme aşamasında Türkiye orijinli mal ve hizmet ihracatı yapılabilmesine ve bu çerçevede rekabet avantajı sağlayabilecek teknolojik uygunluğa sahip olması.

Orta veya uzun vadede spesifik projeleri doğrudan etkileme kabiliyetine sahip sektörel, bölgesel, hukuki mali veya idari organizasyona veya kapasite artırımına yönelik çalışmalarda ise, mal ve hizmet ihracatı potansiyeli ile destek arasında yukarıda belirtilen şekilde doğrudan ilişki olması şartı aranmaz. Ancak, projenin orta veya uzun vadede de olsa temel amaca ulaşılmasına imkan sağlaması gerekir.

Müşteşarlık, kendisine herhangi bir kanaldan ulaşmış olan projeler üzerinde yapacağı değerlendirme sonucunda, yukarıda ifade edilen kriterlere uygunluğu veya kamu kaynaklarının daha etkin kullanımını sağlamaya yönelik değişiklik önerilerini ilgili taraflara iletir.

Bu çerçevede, başvurunun yukarıda sayılan temel kriterlere uygun bulunması durumunda, başvuru sahibine destek talebinin ilke olarak kabul edildiği yazılı olarak iletir. Ancak, projenin ilke olarak desteklenebileceği yönündeki bu onay, projenin mutlak suretle desteklenebileceği anlamına gelmez. Gerekli görülmesi durumunda, gerçekleştirilecek masa başı ve alan çalışmaları sonucunda projenin desteklenmemesi yönünde karar değişikliğine gidilmesi mümkündür. Ayrıca, projenin destekleneceğine ilişkin nihai onay verilmesi için

bütçe imkanlarının yeterli olması, diğer başvurular arasında öncelik alması ve firma seçimi süreçlerinin sonuçlanması gerekir.

Teknik Müşavirlik Firmasının Belirlenmesi Süreci:

Hedef pazar ülke işveren kuruluşunun, Müsteşarlığa projenin fizibilite çalışmaları ve/veya diğer müşavirlik hizmetlerinin Türk firmalarınca gerçekleştirilmesi yönünde ilettiği talepte, çalışmanın Tebliğ ve UUE'de yer alan temel kriterlere sahip olan belirli bir Teknik Müşavirlik firmasınınca yürütülmesi hususu da yer alıyorsa, ayrıca bir seçim yapılmaksızın, sözkonusu firmanın çalışmayı yürütebileceği ilke olarak kabul edilir. Ancak, hedef pazar ülke işveren kuruluşunun Teknik Müşavirlik firmasının seçiminin kendisi tarafından yapılmasını talep etmesi halinde, Müsteşarlık, seçim sürecinde zorunlu olarak izlenmesi gereken temel kriterleri sözkonusu kuruluşa iletir ve seçim sürecinin bu kriterlere göre gerçekleştirilip gerçekleştirilmediği hususunu izler, denetler ve tüm şartlar yerine getirildi ise sonucu onaylar. Hedef pazar ülkedeki işveren kuruluş Teknik Müşavirlik firmasının seçiminin Müsteşarlık tarafından gerçekleştirilmesini talep ediyor ise, teknik müşavirlik firmasının seçimi Müsteşarlık veya Müsteşarlıkça görevlendirilecek kuruluşlar tarafından ilgili mevzuat çerçevesinde yapılır.

“Teknik Müşavirlik Hizmeti İşbirliği Anlaşması” imzalanan projelere ilişkin fizibilite çalışmasını yürütecek teknik müşavirlik firmasının Müsteşarlık tarafından görevlendirilecek kuruluşça seçilmesi halinde, teknik müşavirlik firmasına bu madde çerçevesinde sağlanacak desteğin % 2'si genel gider masrafı olarak söz konusu kuruluşa ödenir.

Yukarıda ifade edilen süreçlerin herhangi birinin sonucunda temel kriterleri haiz teknik müşavirlik firmasının seçimi, sözkonusu çalışmayı bu firmanın gerçekleştireceğine ilişkin nihai bir onayı ifade etmez. Firmanın nihai onay almasında, firmanın yeterlilikleri, performansı, yaklaşımı ve maliyet avantajları gibi hususlar da değerlendirmeye alınır.

Hedef pazar ülkedeki özel kuruluş veya kamu kuruluşu, Müsteşarlık veya Müsteşarlıkça görevlendirilecek kuruluş tarafından seçilen Teknik Müşavirlik firması, Müsteşarlığa **“Teknik Müşavirlik Hizmetleri Fizibilite Etüdü Hazırlanması Desteği Başvuru Formu”**nu doldurmak suretiyle başvurur.

Yapılacak değerlendirme sonucunda, teknik müşavirlik firmasına nihai onayın verilmesi durumunda Müsteşarlık veya Müsteşarlıkça görevlendirilecek kuruluş ile Müsteşarlık adına fizibilite çalışması veya diğer müşavirlik hizmetlerini yürütecek teknik müşavirlik firması arasında işin yapılma ve ödeme koşullarını belirleyen bir “Hizmet Sözleşmesi” imzalanır.

Değerlendirme sonucunda teknik müşavirlik firmasına nihai onayın verilmemesi durumunda, müşavirlik hizmeti destek talebinde bulunan hedef

ülke kamu veya özel sektör kuruluşunun da isteği doğrultusunda firma seçimi sürecine tekrar başlanır.

Masa Başı ve Alan Çalışmaları, Proje ve Firma Belirlenmesi Süreçlerinin Sonuçlanması:

Proje ve firmanın ilke olarak onaylandığı ancak Nihai Onayın henüz verilmediği dönem zarfında, yapılacak değerlendirmeler için gerekli bilgilerin derlenmesi amacıyla masa başı ve alan çalışması yürütülür. Müsteşarlık, PYO'lar vasıtası ile de yürütebileceği sözkonusu çalışmalara, hedef pazar ülkedeki özel veya kamu kuruluşunun, teknik müşavirlik firmasının, ilgili kamu veya özel sektör kuruluşları ile diğer uzmanların aktif katılım ve desteğini talep edebilir. Yapılan masa başı ve alan çalışmaları sonucunda fizibilite çalışmasının gerçekleştirilmesi uygun görülüyor ise, Müsteşarlık bu konudaki nihai onayını hedef Pazar ülkede fizibilite çalışması yürütülecek olan kamu veya özel sektör kuruluşuna bildirir.

Müsteşarlık hedef pazar ülkedeki kamu veya özel sektör kuruluşu ile projenin fizibilite çalışmalarının hangi esaslar dahilinde teknik müşavirlik firmalarınca gerçekleştirileceğini belirleyen bir **“Teknik Müşavirlik Hizmeti İşbirliği Anlaşması”** imzalar.

Teknik Müşavirlik Hizmeti İşbirliği Anlaşması imzalanmamış olan destek talepleri, diğer bütün hususlar uygun görülse dahi uygulamaya geçirilmez.

“Teknik Müşavirlik Hizmeti İşbirliği Anlaşması”nda, söz konusu projenin fizibilite çalışmaları dışındaki müşavirlik hizmetleri ve müteahhitlik hizmetlerine ilişkin olarak yatırımcı kuruluş tarafından açılacak ihalelere, Türk Teknik Müşavirlik ve Müteahhitlik firmalarının öncelikli olarak davet edileceği hususu yer alacaktır.

Müsteşarlık, uzun vadeli işbirliği potansiyeli olan hedef pazar ülke kamu ve özel sektör kurum ve kuruluşları ile desteklenecek spesifik projeye ilişkin hükümlerin dışında kalan genel hükümleri içerecek şekilde **Teknik Müşavirlik Hizmeti İşbirliği Çerçeve Anlaşmaları** imzalayabilir.

Taşeronluk Hizmeti Satın Alımı:

Fizibilite çalışması veya diğer müşavirlik hizmetlerini yürütecek teknik müşavirlik firması, çalışmalarında fizibilite bedelinin %20'sinin üzerinde yerli veya yabancı taşeronluk hizmeti satın alamaz. Bu oranı aşan taşeronluk hizmeti satın alımına ilişkin harcamalar Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu'ndan karşılanmaz.

Fizibilite Çalışmasının Sonuçlanması:

Teknik müşavirlik firmasınca gerçekleştirilen müşavirlik çalışması, her aşamasında “Hizmete Özel” belge niteliğinde olup Hizmet Sözleşmesi hükümleri çerçevesinde teknik müşavirlik firmasınca Müsteşarlığa teslim edilir.

Sözkonusu çalışmanın tüm yayım, dağıtım ve kullanım hakları Müsteşarlığa aittir. Sözkonusu çalışmanın Müsteşarlık dışında teknik müşavir firma veya diğer kişi veya kuruluşlarca dağıtılması veya yayımlanması halinde, Müsteşarlık bu kişi ve kuruluşlar hakkında gerekli yasal işlemi başlatır. Müsteşarlığın izni olmadan yayım veya dağıtım işinin teknik müşavir firma tarafından yapıldığının tespiti halinde, sözkonusu firma bir daha bu Tebliğ’de yer alan desteklerden yararlandırılmaz. Müşavirlik çalışmasının sonuçlarının “Teknik Müşavirlik Hizmeti İşbirliği Anlaşması” imzalanmış pazar ülke kamu veya özel sektör kuruluşuna hangi şartlarda teslim edileceği hususu Müsteşarlığın yetkisindedir.

Müsteşarlık, müşavirlik çalışmasının sonuçlarını Teknik Komite’ye sunar; Komitenin onayı ile yapılan müşavirlik çalışması hakkında ilgili firma ve özel sektör kuruluşlarını bilgilendirir.

Ödemeler:

Müşavirlik hizmeti faaliyetini yürüten teknik müşavirlik firmasına, ödemeler hak ediş sistematığı içerisinde ödenir. Gerektiğinde hak edişlerin yürütülen çalışma kapsamında “Teknik Müşavirlik Hizmeti İşbirliği Anlaşması” imzalanmış olan hedef ülkedeki kamu veya özel sektör kuruluşu tarafından da onaylanması talep edilebilir.

Yaptırım ve Denetleme:

Müsteşarlık veya Müsteşarlıkça görevlendirilecek kuruluşla imzaladıkları Hizmet Sözleşmesi hükümlerine uymayan teknik müşavirlik firmaları bu destekten bir daha yararlandırılmaz.

Raporlama:

Fizibilite çalışmasını yürüten teknik müşavirlik firmaları çalışmalarına yönelik Müsteşarlığa her ay düzenli olarak faaliyet raporu göndermek zorundadır.

Teknik Müşavirlik Hizmeti Çalışmasının Destek Miktarının, Süresinin, ödeme koşullarının ve diğer unsurlarının belirlenmesi:

Yürütülecek teknik müşavirlik hizmeti çalışmasının detayları, destek miktarı, çalışmanın süresi ve bu kapsamdaki diğer hususlar “**Teknik Müşavirlik Hizmetleri Fizibilite Etüdü Hazırlanması Rehberi**”nde yer alan sınırlamalar ve kapsam dahilinde belirlenir.

Özkaynak ve Dış Finansman Katkısı:

Müsteşarlık, fizibilite çalışmasının mali büyüklüğü, Tebliğ’in kapsamındaki limitler, kamu kaynaklarının etkin kullanımının sağlanması, nihai projenin hayata geçirilmesindeki riskler ve diğer unsurları dikkate alarak, fizibilite çalışmasının finansmanına hedef ülkedeki projenin işvereni olan kamu veya özel sektör kuruluşunun özkaynak katılımını ve/veya çalışmayı gerçekleştirmesi öngörülen teknik müşavirlik firmasının uluslararası kuruluşların, çalışmanın yürütüleceği ülkenin, 3. ülkelerin kamu veya özel sektör kuruluşlarının finansman katkısını arayabilir.

Ancak özkaynak katılımı ve/veya finansman katkısı, yatırım projelerine ilişkin karar alma süreçlerinde Türk teknik müşavirlik firmalarının yer almasının sağlanması suretiyle, sözkonusu projelerde Türk mal ve hizmetlerinin kullanılması potansiyelinin hayata geçirilmesi veya artırılması temel amacını engelleyici sonuçlar doğurmamalıdır.

Müsteşarlık, sözkonusu finansman katkısının temini sürecinde hedef ülkede fizibilite çalışması yürütülecek olan kamu özel sektör kuruluşu ve/veya proje geliştirme çalışması yürüten teknik müşavirlik firmasına aktif destek verir.

Müsteşarlık, gerektiğinde finansman desteği sağlayacak olan kamu kuruluşları, sivil toplum örgütleri, uluslararası kuruluşlar veya firmalar dahil olmak üzere tüm kamu ve özel sektör kuruluşları ile finansman katkısının şartlarını belirleyen belgeleri imzalama yetkisine sahiptir.

Bütçe İmkanları, Hedeflere Ulaşma Açısından Öncelik, İvedilik:

Müsteşarlık, yapılan başvuruları, proje ve firma kriterleri, programa uygunluk kriteri ve başvuru şekil ve yöntemi açısından uygun görülse dahi, bütçe imkanları, hedef pazar analizleri ile programlar arasındaki öncelikler ve konunun ivediliği gibi hususları dikkate alarak başvuru sırasının dışında sıraya sokmaya veya reddetmeye yetkilidir. Müsteşarlık, ayrıca, proje değerlendirme sürecinde bölgesel, sektörel veya diğer hususları temel alan özel proje kriterleri belirleyebilir.

Türk Vatandaşlarının İstihdamı ve Türk Mal ve Hizmetlerinin Satın Alımı :

Teknik müşavirlik firmasının yürüteceği müşavirlik hizmeti faaliyetlerinde, Türk vatandaşlarını istihdam etmesi ve Türkiye orijinli mal ve hizmetleri kullanması esastır. Ancak, gerekli durumlarda, Müsteşarlığın onayı ile yabancıların istihdamı ve diğer ülke mal ve hizmetlerinin de kullanılması mümkün bulunmaktadır.

Müşavirlik Hizmeti Faaliyetini Yürüteceklere İlişkin Kriterler:

Müsteşarlık, gerektiğinde Müşavirlik Hizmeti Faaliyetini yürütecek, teknik müşavirlik firmaları ve bu firmalar adına çalışacaklara ilişkin mesleki yeterlilik ve deneyimlerine ilişkin kriterler belirlemeye yetkilidir.

Sözleşme Desteği:

Destegin Kapsamı:

Yurt dışında açılan müşavirlik hizmetlerine ilişkin ihalelere iştirak edecek olan veya ihalesiz olarak doğrudan sözleşme yapılması olanaklarını takip eden girişimci teknik müşavirlik firmalarının, hizmet, vekalet veya eser niteliğindeki teslimatlarına karşılık olarak imzalanan sözleşmede belirtilen bedelin % 20'sini geçmeyecek şekilde firmalara, her takvim yılı için en fazla 100.000 ABD Dolarını aşmamak kaydıyla en fazla 300.000 ABD Dolarına kadar destek sağlanır.

Başvuru ve Değerlendirme Süreci:

Söz konusu destekten yararlanmak isteyen temel kriterleri haiz teknik müşavirlik firmaları:

- **“Teknik Müşavirlik Hizmetleri Devlet Desteği Başvuru Formu”**
- **“Yurt Dışında Gerçekleştirilecek Müşavirlik İhalelerinde Mali Destek Sağlanması Talep Formu”,**
- **Müsteşarlık tarafından talep edilecek diğer bilgi ve belgeleri,**

Müsteşarlığa sunmak suretiyle başvuruda bulunurlar.

Teknik Müşavirlik firmasının sözleşmenin imzalanması aşamasına kadar Müsteşarlığa sunacağı bilgi ve belgeler “ticari sır” niteliğindedir.

Müsteşarlık tarafından “Yurt Dışı Müteahhitlik ve Mühendislik Hizmetleri Teknik Komitesi”nin de görüşleri alınmak suretiyle yapılacak inceleme ve değerlendirme neticesinde firma talebinin uygun görülmesi halinde, firmaya, verilecek desteğin koşulları, miktarı ve ödeme şeklini belirten **“Başvuru**

Değerlendirme Ön Onay Yazısı” verilir. Ayrıca, Teknik Müşavirlik Firmasının talebi halinde, ihaleyi açan ulusal veya uluslararası kuruluşa muhatap bir **“niyet mektubu”** da verilebilir.

Müsteşarlık teknik müşavirlik sözleşmesi imzaladıktan sonra yapılan başvuruları değerlendirmeye almama yetkisine sahiptir. Teknik müşavirlik firması ve işveren kuruluş arasında imzalanan teknik müşavirlik sözleşmesi ile “Başvuru Değerlendirme Ön Onay Yazısı”nda yer alan koşullar arasındaki farklılıklar bulunması durumunda işlem, bu maddede yer alan limitlerin aşılmaması kaydıyla firma lehine sonuçlandırılır.

Türk teknik müşavirlik firmalarının yabancı firmalar veya teknik kriterleri haiz olmayan yerli teknik müşavirlik firmaları ile ortak olarak ihaleye iştirak etmeleri halinde, verilecek destek teknik müşavirlik firmasının projeye katılım oranında dikkate alınarak hesaplanacaktır.

Temel kriterleri haiz birden fazla teknik müşavirlik firmasının ihaleye birlikte girmeleri halinde ortak başvuru yapmaları gerekmektedir. Aksi takdirde, verilecek destek sadece başvuruda bulunan firmanın projeye katılım oranı dikkate alınarak hesaplanacaktır.

Teknik müşavirlik firmalarının takvim yılı limitini aşmaması kaydıyla birden fazla projesi için bu maddede belirtilen destekten yararlandırılması mümkündür.

Ödeme:

Teknik müşavirlik firmasına bu destek kapsamında gerçekleştirilecek ödemeler, işveren kamu veya özel sektör kuruluşunun teknik müşavirlik firmasına, aralarındaki sözleşme kapsamında gerçekleştireceği hakediş ödemeleri dikkate alınarak yapılacaktır. Bu çerçevede destek ödemeleri, avans dahil olmak üzere yapılan hak ediş ödemesinin toplam sözleşme bedeline oranı temel alınarak yapılır. Sözleşmenin imzalanması sonrasında sözleşme bedelinde herhangi bir nedenle yapılacak artışlar, destek miktarının da artmasını gerektirmez.

Denetim:

Yapılacak Teknik Müşavirlik sözleşmelerinin tarafları arasında herhangi bir organik bağın bulunmaması ve bağımsızlık ilkesinin aranması esastır. Bu çerçevede Müsteşarlık, gerekli gördüğü her türlü araştırmayı doğrudan veya diğer kurum ve kuruluşlar aracılığı ile gerçekleştirebilir.

Teknik Müşavirlik firması ile işveren kuruluş arasında imzalanan sözleşme konusu projenin herhangi bir aşamasında, aralarındaki sözleşmenin ilgili hükümleri çerçevesinde teknik müşavirlik firmasının kusurundan kaynaklanan nedenlerle 1 (bir) seneden uzun bir süre herhangi bir işlem

yapılmaması halinde, destek ödemesi iptal edilir ve yapılmış olan ödemeler 6183 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde geri alınır. Teknik Müşavirlik firması ile işveren kuruluş arasındaki anlaşmazlıkların mahkeme veya aralarındaki sözleşmede tanımlanmış diğer ihtilafların çözümü merciine aktarılması sürecinin başlaması halinde, bu süreç tamamlanan kadar yukarıda ifade edilen hüküm ve süre askıya alınır.

Teknik Müşavirlik firması ile işveren kuruluş arasında imzalanan sözleşme konusu projeye ilişkin olarak işveren ile teknik müşavirlik firması arasında çıkabilecek hukuki ihtilaflar sonucunda projenin iptal edilmesi durumunda, aralarındaki sözleşmenin ilgili hükümleri çerçevesinde teknik müşavirlik firmasının haksız olduğunun tespiti halinde, destek iptal edilir ve o tarihe kadar sağlanan destek tutarı, 6183 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde geri alınır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

GENEL ESASLAR

Raporlamalar başta olmak üzere, Tebliğ ve bu UUE kapsamında yürütülecek çalışmaların mümkün olduğu ölçüde elektronik ortamda ve internet üzerinden iletimi, tasnif edilmesi ve saklanması sağlanması temel amaçtır. Müsteşarlık bu temel amaca tedricen geçilmesini sağlayacak önlemleri alır.

Başvuru veya destekten yararlanmanın diğer tüm aşamalarında ibraz edilen her türlü bilgi ve belgenin ticari sır niteliği taşıyıp taşımadığı ilgililerce açıkça belirtilmediği takdirde Müsteşarlık, bu konuda karar verme yetkisine sahiptir.

Müsteşarlık, destekten yararlanıp yararlanmadığına bakılmaksızın ilgili tüm tarafları destek mekanizmasının işleyişi, yöntemleri, programlar ve bu faaliyetler sırasında elde edilen ticari sır niteliği taşımayan tüm konularda, gerektiğinde internet ortamını da kullanmak suretiyle bilgilendirir ve katılımlarını sağlar.

Müsteşarlık tarafından uygun görülerek destek onayı verilen başvurular kapsamında, destekten yararlananlar tarafından destek kapsamında gerçekleştirilen harcamalara ait onaylı ve konvertibl döviz cinsinden düzenlenmiş harcama belgeleri Ödeme Talep Formu ekinde Müsteşarlığa sunulur. Zorunlu hallerde, gerekçesi bildirilmek suretiyle, konvertibl döviz cinsi üzerinden kesilemeyen faturalarda, harcama belgesi tarihi itibari ile belgede yer alan dövizin konvertibl dövizlere değişim kurunu belirten resmi belgeler eklenmek suretiyle bu faturalar da Müsteşarlığa sunulabilir.

Değerlendirme aşamasında sunulan bu belgelerin doğruluğu ilke olarak kabul edilebilecek olmakla birlikte, gerekli görülmesi halinde, destekten yararlandıranın ödemenin bankacılık sistemi aracılığıyla yapıldığına ilişkin belgeler, harcama belgelerinin ilgili ülkenin noter, meslek odası, vergi dairesi veya diğer idari merciler gibi resmi bir mercinin onayını içerir örnekleri, ödemenin gerçekleştirildiğine dair destekten yararlandıranın muhasebe kayıtları, harcama belgeleri düzenleyen firmaların faal olduklarına ilişkin belgeler ile benzeri diğer belgeler ve bunların tümünün Ticaret Müşavirlikleri/Ataşelikleri ve bunların olmadığı yerlerde Konsolosluklarca onaylanması talep edilebilir.

Müştaşarlık, gerektiğinde Ticaret Müştaşavirlikleri/Ataşelikleri ya da Konsolosluklarımızdan, her türlü harcamaya ilişkin maaş, kira, kur veya fiyatların piyasa rayicine uygunluğunu araştırmalarını talep edebilir veya yurt içerisinde yapılan harcamalara ilişkin olarak gerekli incelemeyi bilfiil kendisi yapabilir. Müşttaşarlık, yapılacak piyasa araştırmaları neticesinde harcamanın piyasa rayicinin üstünde olduğunun tespit edilmesi halinde, harcama bedellerinin piyasa rayicine çekilmesini talep edilebilir. Destekten yararlandıran bu durumda yapılan piyasa incelemesine ilişkin karşı görüşlerini ve harcamaların hangi gerekçeler ile piyasa rayicinin üzerinde yapıldığını Müşttaşarlığa bildirir, Müşttaşarlık bu kapsamda yapılacak değerlendirme neticesinde belirleyeceği harcama limiti üzerinden destek işlemini yürütür.

Müştaşarlığa ibraz edilen harcama belgelerinin uygunluğu yönündeki tüm araştırmalar belgelerin Müşttaşarlığa iletildiği tarihten itibaren iki aylık süre içerisinde sonuçlandırılarak TC Merkez Bankasına gerekli ödeme bildirimleri yapılır. Ancak, ofis desteği kapsamında yapılan gelecek döneme ilişkin alımları içeren uzun vadeli harcamalar, Ofis Faaliyet Raporlarının Müşttaşarlık tarafından incelenmesini müteakip 3' er aylık dilimler halinde yapılır.

Gerekli görülen hallerde yabancı dildeki bilgi ve belgelerin tümünün ya da gerekli bölümlerinin noter onaylı Türkçe tercümelerinin ibrazı istenebilir.

Destekten yararlandıranlar, faaliyetleri sırasında milli menfaatlere, ülkemiz birlik ve bütünlüğüne aykırı ve FIDIC kurallarına uymayan hareketlerinin tespit edilmesi ve uyarılara rağmen hareketlerin değiştirilmemesi halinde Teknik Komitenin de görüşlerinin alınması suretiyle gerektiğinde destek kapsamından çıkarılabilir.

Bu Tebliğ kapsamında destekten yararlandıranlara haksız ödeme yapıldığının tespiti halinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri kapsamına giren işlemler bakımından bu kanun hükümlerine göre, diğerleri bakımından ise, genel hükümlere göre geri alma işlemi yapılır. Cezai müeyyide gerektiren diğer hallerde ise ilgililer hakkında ayrıca kanuni takibat yapılır. Ödemenin yapılması sırasında destekten yararlandıranlardan ilişikte örneği yer alan taahhütname alınır.

Müsteşarlıkça uygun görülen taleplere ilişkin ödemeler Müsteşarlığın talimatı ile T. Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu'ndan öncelikle yapılır.

Tebliğ ve bu UUE'de yer alan hususlar çerçevesinde uygulamaya ilişkin her türlü düzenlemenin yapılmasına, uygulamaya ilişkin talimatlar verilmesine, ortaya çıkabilecek ihtilafları sonuçlandırılmasına, özel ve zorunlu durumlar ile mücbir sebep hallerinde ortaya çıkabilecek hususların incelenip sonuçlandırılmasına Müsteşarlık yetkilidir.